

KAUNO TECHNIKOS PROFESINIO MOKYMO CENTRO VIDAUS KONTROLĖS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kauno technikos profesinio mokymo centro (toliau – Kauno TPMC) vidaus kontrolės tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato Kauno TPMC vidaus kontrolės tikslus, pagrindinius vidaus kontrolės organizavimo principus, Kauno TPMC keliamus reikalavimus.

2. Kauno TPMC vidaus kontrolė – kontrolės rūšių sistema, kuria siekiama užtikrinti Kauno TPMC veiklos teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą, skaidrumą, strateginių tikslų ir veiklos planų įgyvendinimo rezultatyvumą, turto apsaugą, informacijos ir ataskaitų patikimumą ir išsamumą, sutartinių ir kitų įsipareigojimų tretiesiems asmenims laikymąsi ir su tuo susijusių rizikos veiksnių valdymą.

3. Vidaus kontrolės būdai – priemonės, leidžiančios surinkti informaciją apie Kauno TPMC darbuotojų, partnerių veiklą, trūkumus bei problemas, sudarančias prielaidas Kauno TPMC vadovui reaguoti ir daryti įtaką Kauno TPMC veiklai, sprendžiant iškilusias problemas.

4. Visuotinis dalininkų susirinkimas (toliau – Susirinkimas) nustato vidaus kontrolės procedūras, atsižvelgdamas į vidaus kontrolės tikslą, veiklos riziką, vidaus kontrolės pastovumą bei jos atlikimo sąnaudas, apskaitos ir informacinę sistemą, turto apsaugos būklę ir kitus vidaus kontrolės kriterijus.

5. Kauno TPMC Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymu, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu, kitais norminiais aktais, reglamentuojančiais vidaus kontrolę.

II SKYRIUS. KAUNO TPMC VIDAUS KONTROLĖS TIKSLAI IR FUNKCIJOS

6. Vidaus kontrolė – tai nenutrūkstamas procesas, kurio metu siekiama pagrindinių tikslų, kad:

6.1. veikla atitiktų Lietuvos Respublikos įstatymus ir kitus teisės aktus, Kauno TPMC strategiją bei vidaus politiką, planus, programas bei procedūras;

6.2. veikla, naudojant Kauno TPMC turtą ir kitas veiklai naudojamas priemones, būtų efektyvi, Kauno TPMC būtų apsaugotas nuo galimų nuostolių;

6.3. vykdydamas veiklą, laikytųsi patikimų finansų valdymo principų;

6.4. valstybės ir savivaldybės turtas bei įsipareigojimai tretiesiems asmenims būtų apsaugoti nuo sukčiavimo, iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo ar kitų neteisėtų veiklų;

6.5. finansinė ir kita informacija, naudojama tiek Kauno TPMC viduje, ar kitų trečiųjų asmenų, būtų tinkamai apsaugota, pateikiama laiku, būtų teisinga ir pateikiama teisės aktų nustatyta tvarka.

7. Susirinkimas, tvirtindamas veiksmingą vidaus kontrolės sistemą, turi atsižvelgti į:

7.1. organizuojamų veiklų įvairovę, mastą bei teikiamų paslaugų pobūdį;

7.2. riziką, susijusią su organizuojamų veiklų renginiais bei teikiamomis paslaugomis;

7.3. tai, ar būtina kontroliuoti tam tikrus renginius, teikiamas paslaugas;

7.4. informacinių technologijų lygį ir jų naudojimo mastą.

8. Vidaus kontrolės sistema turi būti organizuojama taip, kad užtikrintų:

8.1. valdymo efektyvumą;

8.2. vidaus taisyklių laikymąsi;

- 8.3. veiklos atitikimą Kauno TPMC strategijai;
- 8.4. efektyvias priemones nuostoliams, atsirandantiems dėl nukrypimų nuo normų, apgaulių, vagysčių, nustatyti bei sumažinti iki minimumo;
- 8.5. galimybę Kauno TPMC darbuotojams, vykdančiams savo pareigas, nustatyti, įvertinti, stebėti ir kontroliuoti riziką, su kuria susiduria Kauno TPMC;
- 8.6. klaidų ir dokumentų klastojimo prevenciją, išsiaiškinimą, pašalinimą;
- 8.7. paslaugų atlikimo ir jų įtraukimo į apskaitą teisingumą bei apskaitos išsamumą;
- 8.8. teisingą finansinės informacijos paruošimą ir pateikimą laiku.

III SKYRIUS. VIDAUS KONTROLĖS VEIKIMAS

- 9. Vidaus kontrolė vykdoma:
  - 9.1. vadovaujantis objektyvumo, nešališkumo ir protingumo principais bei galiojančiais teisės aktais;
  - 9.2. analizuojant ataskaitas, gaunamas pagal auditu rezultatus, žiniasklaidos priemonėse teikiamą informaciją ir tyrimų, apklausų duomenis;
  - 9.3. vertinant finansinių ataskaitų, Kauno TPMC veiklos rizikas, institucijų, turinčių teisę kontroliuoti Kauno TPMC veiklą, pateiktą informaciją, kitą gaunamą informaciją;
  - 9.4. vykdant Kauno TPMC veiklos stebėseną;
  - 9.5. nagrinėjant asmenų skundus, pranešimus ir prašymus;
  - 9.5. tikrinant priimtų sprendimų teisėtumą, sprendimų įgyvendinimą, Kauno TPMC turto būklę ir kitus Kauno TPMC išteklius.
  - 9.6. Kauno TPMC direktoriaus kompetenciją ir pareigas vidaus kontrolės srityje nustato Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymas, kiti teisės aktai.
- 10. Kauno TPMC direktorius yra atsakingas, kad Susirinkimui būtų laiku pranešama apie pastebėtus rizikos veiksnius ar neigiamos praktikos atvejus.

IV SKYRIUS. KAUNO TPMC VIDAUS KONTROLĖS SISTEMA

- 11. Kauno TPMC vidaus kontrolės sistema sudaryta iš:
  - 11.1. veiklos strategijos parengimo ir tvirtinimo;
  - 11.2. vidaus darbo tvarkos taisyklių ir dokumentų valdymo tvarkos nustatymo;
  - 11.3. finansų kontrolės taisyklių nustatymo;
  - 11.4. ataskaitų pateikimo ir tvirtinimo;
  - 11.5. vadovavimo Kauno TPMC vidaus kontrolei ir kontrolės kultūros;
  - 11.6. kontrolės ir vykdymo funkcijų atskyrimas (pareigų, teisių ir atsakomybės nustatymas lokaliuose teisės aktuose);
  - 11.7. informacijos ir jos perdavimo;
  - 11.8. vidaus kontrolės vertinimo ir trūkumų šalinimo.

V SKYRIUS. VIDAUS DARBO TVARKOS TAISYKLIŲ IR PROCEDŪRŲ NUSTATYMAS

- 12. Kauno TPMC direktoriaus įsakymu turi būti patvirtintos Kauno TPMC vidaus darbo tvarkos taisyklės. Šios taisyklės nustato Kauno TPMC vidaus darbo tvarką ir darbdavio bei darbuotojo darbo santykius:
  - 12.1. priėmimo į darbą ir atleidimo iš darbo tvarką;
  - 12.2. darbuotojų pareigas, teises ir atsakomybę;
  - 12.3. darbdavio pareigas ir teises;
  - 12.4. darbo laiką;
  - 12.5. poilsio laiką;
  - 12.6. atostogų suteikimą, pavadavimą atostogų metu;
  - 12.7. darbo etiką;

12.8. paskatinamus už pasiekimus darbe;

12.9. drausmines nuobaudas.

13. Kauno TPMC direktorius pagal Susirinkimo patvirtintą Kauno TPMC valdymo struktūrą ir pareigybių sąrašą tvirtina Kauno TPMC darbuotojų pareigybių aprašymus

14. Visais atvejais įtakos ir atsakomybės delegavimas turi būti tiksliai apibrėžtas. Darbuotojas visada turi tiksliai žinoti, kokia jam suteikta atsakomybė, pareigos ir kam jis privalo atsiskaityti už atliktą darbą.

15. Kauno TPMC direktorius tvirtina Kauno TPMC dokumentų valdymo tvarką, kurioje nurodoma:

15.1. bendrieji Kauno TPMC dokumentų registravimo reikalavimai;

15.2. gautų dokumentų priėmimas, registravimas ir įtraukimas į apskaitą;

15.3. atsakingų vykdytojų paskyrimas;

15.4. gautų dokumentų vykdymas ir kontrolė;

15.5. dokumentų projektų rengimas ir derinimas;

15.6. siunčiamų dokumentų projektų pasirašymas.

VI SKYRIUS. FINANSŲ KONTROLĖS TAISYKLIŲ NUSTATYMAS

16. Finansų kontrolės, kaip vidaus kontrolės sistemos dalies, tikslas – užtikrinti, kad Kauno TPMC valdomas, naudojamas, saugomas bei disponuojamas turtas atitiktų teisėtumo bei patikimo finansų valdymo principus.

17. Kauno TPMC direktorius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo nuostatomis bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintais minimaliais finansų kontrolės reikalavimais, sukuria ir prižiūri finansų kontrolės veikimą bei patvirtina Kauno TPMC finansų kontrolės taisykles.

18. Kauno TPMC finansų kontrolės taisyklės – tai Kauno TPMC vadovo patvirtintas vidaus dokumentas, reglamentuojantis finansų kontrolės organizavimą Kauno TPMC ir darbuotojų, atliekančių finansų kontrolę, pareigas ir atsakomybę.

19. Kauno TPMC finansų kontrolės taisyklės yra rengiamos remiantis Kauno TPMC rizikos vertinimu, kuris yra atliekamas, siekiant nustatyti rizikos veiksnius ir parinkti finansų kontrolės procedūras rizikos veiksniams valdyti.

20. Kauno TPMC finansų kontrolės taisyklėse turi būti apibrėžtos ūkinių operacijų tvirtinimo ir mokėjimų atlikimo taisyklės.

21. Finansų kontrolės pagrindinės rūšys:

21.1. išankstinė finansų kontrolė – kontrolė, atliekama priimant arba atmetant sprendimus, susijusius su Kauno TPMC teisėtai valdomo turto panaudojimu, prieš juos tvirtinant Kauno TPMC vadovui. Išankstinės finansų kontrolės funkcija turi būti atskirta nuo sprendimų inicijavimo ir vykdymo;

21.2. einamoji finansų kontrolė – kontrolė, kurios paskirtis – užtikrinti, kad tinkamai ir laiku būtų vykdomi Kauno TPMC sprendimai dėl jos teisėtai valdomo turto panaudojimo;

21.2. paskesnioji finansų kontrolė – kontrolė po Kauno TPMC sprendimų dėl jos valdomo turto panaudojimo vykdymo, kurios metu tikrinama, kaip yra atlikti veiksmai. Jos paskirtis – patikrinti, ar teisėtai ir pagal paskirtį naudojamos materialiosios, nematerialiosios ir finansinės vertybės, ar nebuvo teisės aktų, vadovų nurodymų pažeidimų bei piktnaudžiavimų. Paskesnioji finansų kontrolė numato priemones jos metu nustatytiems trūkumams pašalinti. Šios kontrolės negali atlikti darbuotojas, atsakingas už išankstinę finansų kontrolę.

22. Už išankstinę, einamąją ir paskesniąją finansų kontrolę yra atsakingi Kauno TPMC direktoriaus paskirti darbuotojai.

23. Su apskaitos sistema susijusi vidaus kontrolė siekia:

23.1. kad ūkinės operacijos būtų atliekamos pagal bendrą ar konkretų vadovybės įgaliojimą;

23.2. kad visos ūkinės operacijos ir kiti įvykiai būtų tiksliai registruojami, pateikiant

teisingas sumas atitinkamose laikotarpio sąskaitose, kad būtų galima parengti finansinę atskaitomybę pagal galiojančius normatyvinius aktus;

23.3. kad dokumentuose užregistruotas turtas reguliariai būtų lyginamas su egzistuojančiu turtu ir, radus skirtumų, būtų imamasi atitinkamų veiksmų.

VII SKYRIUS. ATASKAITŲ PATEIKIMAS IR TVIRTINIMAS

24. Kauno TPMC direktorius kasmet iki balandžio 30 d. pateikia audituotą Kauno TPMC metinių finansinių ataskaitų rinkinį Susirinkimui tvirtinti.

25. Kauno TPMC direktorius kasmet iki balandžio 30 d. pateikia parengtą praėjusių finansinių metų Kauno TPMC veiklos ataskaitą Susirinkimui. Kauno TPMC veiklos ataskaitoje turi būti vertinamas jos veiklos ekonominis, socialinis ir pagal Kauno TPMC veiklos tikslus kitoks poveikis bei turi būti pateikta Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatyme nustatyta informacija.

VIII SKYRIUS. VADOVAVIMAS KAUNO TPMC VIDAUS KONTROLEI IR KONTROLĖS KULTŪRA

26. Susirinkimas atsakingas už Kauno TPMC strategijos nustatymą, periodišką jos peržiūrėjimą ir už tai, kad Kauno TPMC veiktų veiksminga vidaus kontrolės sistema.

27. Kauno TPMC direktorius yra atsakingas už Kauno TPMC strategijos įgyvendinimą, organizacinės struktūros, aiškiai nustatančios Kauno TPMC darbuotojų teises, pareigas ir atsakomybę, sukūrimą, palaikymą ir užtikrinimą, už veiksmingą vidaus kontrolės sistemos funkcionavimą Kauno TPMC.

28. Kauno TPMC direktorius konkrečias užduotis, susijusias su vidaus kontrolės organizavimu Kauno TPMC, gali skirti atskiriems struktūrinių padalinių vadovams, kartu užtikrindamas, kad tos užduotys bus tinkamai atliktos.

29. Kauno TPMC direktorius privalo:

29.1. užtikrinti, kad Kauno TPMC darbuotojai turėtų tinkamą kvalifikaciją, pakankamai patirties ir reikiamų įgūdžių savo pareigoms atlikti;

29.2. sudaryti sąlygas Kauno TPMC darbuotojams kelti kvalifikaciją, mokytis.

30. Kauno TPMC direktorius turi skatinti darbuotojus laikytis griežtų etikos normų/taisyklių Kauno TPMC ir sukurti aplinką, kiekvienam Kauno TPMC darbuotojui pabrėžiančią vidaus kontrolės svarbą. Savo ruožtu kiekvienas Kauno TPMC darbuotojas turi gerai suvokti savo svarbą ir vietą vidaus kontrolės procese.

31. Kauno TPMC direktorius turi užtikrinti, kad Kauno TPMC išleistuose vidaus dokumentuose būtų pabrėžta Kauno TPMC darbuotojo svarba ir vieta vidaus kontrolės procese ir kad su jomis būtų supažindinti atitinkami Kauno TPMC darbuotojai.

IX SKYRIUS. KONTROLĖS IR VYKDYMO FUNKCIJŲ ATSKYRIMAS (PAREIGŲ, TEISIŲ IR ATSAKOMYBĖS NUSTATYMAS LOKALINIUISE TEISĖS AKTUOSE)

32. Vidaus kontrolė turi būti neatskiriama ir nenutrūkstama Kauno TPMC kasdieninės veiklos dalis. Veiksminga vidaus kontrolės sistema turi užtikrinti tinkamos kontrolės struktūros sukūrimą, nustatant kontrolės procedūras kiekvienu valdymo lygiu.

33. Kontrolės procedūros turėtų apimti: ataskaitas Kauno TPMC vadovui, tinkamą Kauno TPMC struktūrinių padalinių veiklos kontrolę, Kauno TPMC turto apsaugą.

34. Kauno TPMC direktorius turi užtikrinti, kad įstaigoje būtų įdiegtos šios kontrolės procedūros:

34.1. apskaitos dokumentų pasirašymas tų darbuotojų, kuriems tokia teisė pagal savo kompetenciją suteikė Kauno TPMC direktorius ar kitas tam įgaliotas asmuo;

34.2. visų ūkinių ir finansinių paslaugų įtraukimas į apskaitos registrus vadovaujantis

dokumentais, apskaitos duomenų perkėlimas į finansines ataskaitas ir šio darbo kontrolė;

34.3. pinigų ir turto inventorizacija ir inventorizavimo duomenų palyginimas su apskaitos duomenimis;

35.4. struktūrinių padalinių vadovų atliekama pavaldžių darbuotojų funkcijų vykdymo kontrolė;

35.5. dokumentų ir informacijos apsaugos kontrolė;

35.6. nuolatinis vidaus kontrolės sistemos vertinimas.

36. Kauno TPMC direktorius turi nustatyti Kauno TPMC struktūriniams padaliniais, jų vadovams ir darbuotojams konkrečias atsakomybės už vidaus kontrolę sritis.

37. Viena iš sąlygų veiksmingai vidaus kontrolės sistemai – tinkamas darbuotojų funkcijų atskyrimas, t. y. turi būti vengiama interesų konfliktų.

38. Kauno TPMC direktorius ir atitinkamų struktūrinių padalinių vadovai turi užtikrinti, kad būtų atskirtas teisių atlikti finansines ir ūkines paslaugas suteikimas, jų vykdymas, įtraukimas į apskaitą ir turto saugojimas.

39. Kiekvieno darbuotojo užduotis turi būti aiški, logiška, o teisės, pareigos ir atsakomybė aptartos ir suderintos.

X SKYRIUS. VIDAUS KONTROLĖS PROCEDŪROS IR DARBUOTOJŲ FUNKCIJŲ ATSKYRIMAS

40. Kauno TPMC direktorius turi užtikrinti, kad Kauno TPMC būtų įdiegtos šios kontrolės procedūros:

40.1. apskaitos dokumentų pasirašymas tų darbuotojų, kuriems tokią teisę pagal savo kompetenciją suteikė Kauno TPMC direktorius ar kitas tam įgaliotas asmuo;

40.2. visų ūkinių ir finansinių paslaugų įtraukimas į apskaitos registrus vadovaujantis dokumentais, apskaitos duomenų perkėlimas į finansines ataskaitas ir šio darbo kontrolė;

40.3. pinigų ir turto inventorizacija ir inventorizavimo duomenų palyginimas su apskaitos duomenimis;

40.4. struktūrinių padalinių vadovų atliekama pavaldžių darbuotojų funkcijų vykdymo kontrolė;

40.5. dokumentų ir informacijos apsaugos kontrolė;

40.6. nuolatinis vidaus kontrolės sistemos vertinimas.

41. Kauno TPMC direktorius turi nustatyti Kauno TPMC struktūriniams padaliniais, jų vadovams ir darbuotojams konkrečias atsakomybės už vidaus kontrolę sritis.

42. Viena iš sąlygų veiksmingai vidaus kontrolės sistemai – tinkamas darbuotojų funkcijų atskyrimas, t. y. turi būti vengiama interesų konfliktų.

43. Kauno TPMC direktorius ir atitinkamų struktūrinių padalinių vadovai turi užtikrinti, kad būtų atskirtas teisių atlikti finansines ir ūkines paslaugas suteikimas, jų vykdymas, įtraukimas į apskaitą ir turto saugojimas.

44. Kiekvieno darbuotojo užduotis turi būti aiški, logiška, o teisės, pareigos ir atsakomybė aptartos ir suderintos.

XI SKYRIUS. INFORMACIJA IR JOS PERDAVIMAS

45. Kauno TPMC direktorius ir jo pavedimu atitinkamų struktūrinių padalinių vadovai turi užtikrinti, kad vidaus kontrolės sistema garantuotų patikimos ir tinkamos informacijos, turinčios įtakos sprendimams priimti, pateikimą laiku ir tinkama forma.

46. Kauno TPMC struktūrinių padalinių darbuotojai turi atlikti:

46.1. bendrąją informacinės sistemos kontrolę (kompiuterinių sistemų priežiūra, siekiant užtikrinti tinkamą ir nenutrūkstamą darbą, informacijos išsaugojimas ir atkūrimas, programinės įrangos kūrimas, tobulinimas ir įsisavinimas, duomenų apsauga ir pan.);

46.2. taikomąją kontrolę (tiek su programine įranga atliekamų veiksmų, tiek kitų Kauno

TPMC teikiamų paslaugų tvarkos nustatymas ir pan.);

47. Kauno TPMC direktorius turi nustatyti tokią informacijos perdavimo Kauno TPMC viduje tvarką, kuri užtikrintų, kad visi Kauno TPMC darbuotojai supras ir laikysis Kauno TPMC nustatytos strategijos, vykdys savo pareigas ir gaus jiems būtiną informaciją.

XII SKYRIUS. VIDAUS KONTROLĖS VERTINIMAS IR TRŪKUMŲ ŠALINIMAS

48. Kauno TPMC darbuotojai, vykdydami savo pareigas, apie vidaus kontrolės sistemos trūkumus, su kuria susiduria Kauno TPMC, ar pažeidimus turi nedelsdami pranešti kompetentingiems asmenims struktūrinių padalinių vadovams, Kauno TPMC direktoriui, ir (arba) Kauno TPMC tarybai. Gavęs informaciją apie pažeidimus Kauno TPMC direktorius turi nedelsdamas imtis veiksmingų priemonių trūkumams ar pažeidimams pašalinti. Kauno TPMC vidaus kontrolės sistemos efektyvumas būtų vertinamas nuolat (Kauno TPMC darbuotojams atliekant savo pareigas).

49. Steigėjo audito tarnyba turi užtikrinti periodišką vidaus kontrolės sistemos tikrinimą, vertinimą, jos veiklos efektyvumą.

XIII SKYRIUS. TVARKOS ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA IR KONTROLĖ

50. Už Aprašo įgyvendinimą atsakingas Kauno TPMC direktorius.
